

MASTER OF ARTS (MUSIC) (CBCS - 2015 COURSE)
M.A. (Music) Sem - I : WINTER :- 2021
SUBJECT: HISTORY OF INDIAN MUSIC (PER)

Day : Monday
Date 24-01-2022

W-13835-2021

Time : 01:00 PM-04:00 PM
Max. Marks: 60

N.B:

- 1) Attempt any **SIX** questions.
- 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.

-
Q.1	Write in detail about Deshi Taal and Margi Taal.	(10)
Q.2	Write about development in Tabla/ Pakhawaj.	(10)
Q.3 a)	Write in brief about 'Jaati' in Sangeet Ratnakar.	(05)
b)	Write information about 'Taals' given in Natyashastra.	(05)
Q.4 a)	Write in short about use of Rhythmic Instruments in Mourya period.	(05)
b)	Write Akhand Prastar of Guru.	(05)
Q.5 a)	Write about Classification of Instruments in Natyashastra.	(05)
b)	Write in brief about Haveli Sangeet (Music).	(05)
Q.6 a)	Write about contribution by Pt. Bhatkhande to Indian Music.	(05)
b)	Write about 'Dashpraan' in Ratnakar.	(05)
Q.7 a)	Write note on (ANY ONE)	(05)
	i) 'Laya' in Natyashastra	
	ii) Ancient Music	
b)	Write the Saiyuktang Prastar of Five	(05)
Q.8 a)	Write about similarities & differences in Dhrupad and Khayal style of singing.	(05)
b)	Write about periodic changes occurred in Percussion Instruments.	(05)

* * * *

मराठी रूपांतर

- सूचना: १) कोणतेही सहा प्रश्न सोडवा.
२) उजवीकडील अंक गुणांचा निर्देश करतात.

प्र.१	देशी ताल व मार्गी ताल या विषयी सविस्तर लिहा.	(१०)
प्र.२	तबला/पखावज वाद्यातील झालेला विकास याबद्दल लिहा.	(१०)
प्र.३	अ) संगीत रत्नाकरातील 'जाती' विषयी थोडक्यात लिहा.	(०५)
	ब) नाट्यशास्त्रात सांगितलेल्या तालांविषयी माहिती लिहा.	(०५)
प्र.४	अ) मौर्यकालीन संगीतातील तालवाद्यांचा उपयोग याविषयी थोडक्यात लिहा.	(०५)
	ब) गुरूचा अखंड प्रस्तार लिहा.	(०५)
प्र.५	अ) नाट्यशास्त्रातील वाद्यवर्गीकरण याविषयी लिहा.	(०५)
	ब) हवेली संगीत याविषयी थोडक्यात लिहा.	(०५)
प्र.६	अ) पंडित भातखंडे यांचे संगीतातील योगदान स्पष्ट करा.	(०५)
	ब) रत्नाकरातील दशप्राणांविषयी लिहा.	(०५)
प्र.७	अ) टीपा लिहा. (कोणतीही एक)	(०५)
	१) नाट्यशास्त्रातील 'लय'	
	२) प्राचीन संगीत	
	ब) पाच चा सैयुक्तांग प्रस्तार लिहा.	(०५)
प्र.८	अ) धृपद व ख्याल संगीतातील साम्य भेद लिहा.	(०५)
	ब) अवनध्द वाद्यांतील स्थित्यंतरा विषयी थोडक्यात लिहा.	(०५)

* * * *